

1. Referentie

Referentie	Claeys, A. (2001). Het OCMW en de hulpverlening aan jongeren. <i>Welzijns gids-Welzijnszorg (OCMW)</i> , (41), 39-52.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In het artikel wordt een beschrijving gegeven van de verschillende visies en doelstellingen die, in de hulpverlening aan jongeren, in het OCMW gehanteerd worden, van de methodische consequenties die er het gevolg van zijn en van de omkaderingsvoorwaarden die vervuld moeten zijn opdat van een adequate of effectieve hulpverlening sprake zou zijn. Het uitgangspunt van de analyse is de vraag naar de aansluiting van het aanbod op de hulpvragen van jongeren zelf.

Er werd vertrokken vanuit het theoretische onderscheid tussen twee benaderingen binnen de hulpverlening. Doorheen gesprekken met jongeren en hulpverleners is men ertoe gekomen om de concrete praktijk beter in kaart te brengen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Activering, participatie, hulpverlening, OCMW

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Anja Claeys UGent

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Welke verschillende visies en doelstellingen worden in de hulpverlening aan jongeren in het OCMW gehanteerd? Welke omkaderingsvoorwaarden moeten vervuld zijn opdat van een adequate of effectieve hulpverlening sprake zou zijn? Hoe kunnen we het aanbod op de hulpvragen van jongeren zelf aansluiten?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Literatuurstudie en kwalitatieve studie met mondelinge interviews met open antwoorden.
Onderzochte groep	Zowel jongeren als hulpverleners werden geïnterviewd
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Verschillende visies en doelstellingen	Er worden 2 verschillende benaderingen en invullingen van integratie binnen het OCMW-aanbod weergegeven. Enerzijds is er de benadering die vooral focust op de werkbereidheid van de cliënt. Hierbij ligt de grote nadruk op tewerkstelling. De relatie tussen de hulpverlener en de cliënt is van hiërarchische aard. Een eenzijdige invulling van integratie staat hier
--	---

	voorop. De klemtoon ligt op de verantwoordelijkheid van de jongere. In een tweede benadering focust de hulpverlening zich op het opzetten van een dialoog tussen de jongere en de maatschappelijk werker. Het gaat om evenwaardig partnerschap en wederzijdse engagementen en verantwoordelijkheden. Het OCMW-aanbod legt vooral het accent op financiële en administratieve hulpverlening. Pas later komen er ook andere problemen aan bod. Indien er openheid is t.a.v. de andere persoonlijke problemen, wordt dit als een pluspunt gezien door de jongere. De jongeren beklemtonen ook hun eigen verantwoordelijkheden. De drempel om naar de OCMW te stappen blijft nog hoog. En tenslotte is er ook te weinig kennis bij de jongeren omtrent de opdracht en taakstelling van het OCMW.
Aansluiting op de hulpvraag	Jongeren vinden dat ze vaak niet op de hoogte worden gebracht van de doelstellingen van het hulpverleningsaanbod. Bovendien worden niet al hun hulpvragen gehoord. Duidelijkheid en eerlijkheid worden als zeer belangrijke kwaliteitscriteria gezien. Ook openheid en volledigheid in informatie en communicatie zijn belangrijk. De jongeren willen dat er vertrokken wordt vanuit hun mogelijkheden en de stappen die zij al ondernomen hebben. De persoonlijke inbreng en de aandacht voor de haalbaarheid van de doelstellingen zijn tenslotte ook zeer belangrijke voorwaarden tot een effectieve hulpverlening.
Omkadering	Participatieve hulpverlening hangt ook zeker af van bredere zaken zoals tijd, financiële middelen, etc... Daar moet van hoger hand aan tegemoet gekomen worden.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

In dit artikel wordt een beschrijving gegeven van de verschillende visies en doelstellingen die, in de hulpverlening aan jongeren, in het OCMW gehanteerd worden, van de methodische consequenties die er het gevolg van zijn en van de omkaderingsvoorwaarden die vervuld moeten zijn opdat van een adequate of effectieve hulpverlening sprake zou zijn. Het uitgangspunt van de analyse is de vraag naar de aansluiting van het aanbod op de hulpvragen van jongeren zelf.

Eerst en vooral wordt er een korte toelichting gegeven bij het activerend beleid t.a.v. jongeren. Centraal staat dat het OCMW een belangrijke functie heeft binnen deze activering.

Vervolgens worden er vier thema's uitgewerkt: 'Visie en zingeving van de OCMW-hulpverlening aan jongeren', 'Aansluiting van het aanbod op de hulpvraag van jongeren', 'Omkadering', en 'Besluit: aandachtspunten voor de OCMW-hulpverlening'.

Bij 'Visie en zingeving' worden eerst en vooral twee verschillende benaderingen en invullingen van integratie binnen het OCMW-aanbod weergegeven. Enerzijds is er de benadering die vooral focust op de werkbereidheid van de cliënt. Hierbij ligt de grote nadruk op tewerkstelling. De relatie tussen de hulpverlener en de cliënt is van hiërarchische aard. Een eenzijdige invulling van integratie staat hier voorop. De klemtoon ligt op de verantwoordelijkheid van de jongere.

In een tweede benadering focust de hulpverlening zich op het opzetten van een dialoog tussen de jongere en de maatschappelijk werker. Het gaat om evenwaardig partnerschap en wederzijdse engagementen en verantwoordelijkheden.

Deze twee benaderingen zijn in de praktijk niet altijd even goed van elkaar te onderscheiden. Bij de concretisering van deze benaderingen rijzen er vaak vragen. Er worden hiervoor enkele overwegingen en oplossingen gegeven. Elke overweging wordt binnen de twee benaderingen concreet vertaald. Het gaat om de volgende overwegingen:

- Het aanbieden van een integratiecontract
- Het aanbod inzake tewerkstelling
- Het aanbod voor studenten

- Budgetbegeleiding en budgetbeheer

Afhankelijk van de manier waarop er met de overweging wordt omgegaan, komt men tot meer emancipatie van de jongere en een evenwaardige samenwerking, of het tegenovergesteld: betutteling en controle door de hulpverlening.

Een tweede onderdeel binnen 'Visie en zingeving' grijpt terug naar concrete resultaten van een onderzoek dat werd gedaan bij jongeren over OCMW-hulpverlening. Hieruit blijkt dat de drempel naar het OCMW toch nog redelijk hoog is en een open relatie met de hulpverlener daar nog gevoelig ligt. Bovendien zijn jongeren vaak veel te weinig geïnformeerd over de werking van een OCMW.

Het thema 'Aansluiting van het aanbod op de hulpvraag van jongeren' geeft een aantal resultaten weer uit gesprekken met jongeren en maatschappelijk werkers.

Jongeren vinden dat ze vaak niet op de hoogte worden gebracht van de doelstellingen van het hulpverleningsaanbod. Bovendien worden niet al hun hulpvragen gehoord door de vooraf gehanteerde probleemdefinities.

Duidelijkheid en eerlijkheid worden als zeer belangrijke kwaliteitscriteria gezien. Ook openheid en volledigheid in informatie en communicatie zijn belangrijk.

De jongeren willen dat er vertrokken wordt vanuit hun mogelijkheden en de stappen die zij al ondernomen hebben.

De persoonlijke inbreng en de aandacht voor de haalbaarheid van de doelstellingen zijn tenslotte ook zeer belangrijke voorwaarden tot een effectieve hulpverlening.

In het onderdeel 'Omkadering' wordt duidelijk dat participatieve hulpverlening ook zeker afhangt van bredere zaken zoals tijd, financiële middelen, etc...

Tenslotte worden een aantal 'Aandachtspunten voor de OCMW-hulpverlening' neergeschreven.

Vaak kampen maatschappelijk werkers met het evenwicht tussen de persoonlijke verantwoordelijkheid van de jongere en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het OCMW. Cruciaal hierbij is dat er in eerste instantie vertrokken wordt van de probleemdefinitie en hulpvragen die de jongeren zelf aangeven. Van daaruit kan er in dialoog worden getreden met de jongere.

Vanuit deze dialoog moet er gezocht worden naar manieren om de link te leggen met het ruimer structureel beleid.

Tenslotte wordt de nadruk gelegd op het duidelijk formuleren en communiceren van de randvoorwaarden en de visie en doelstellingen van de hulpverlening.